

Course plan

نام درس: اعتباربخشی

تعداد واحد: ۱ واحد (۱ واحد عملی)

مدرسین: دکتر نیکو یمانی، دکتر فریبا جوکار

مسئول درس: دکتر نیکو یمانی

پیشنیاز: ندارد

کد درس:

رشته تحصیلی: آموزش پزشکی

مقطع: دکتری - ترم ۳

نیم سال دوم سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مقدمه:

اعتباربخشی به عنوان یکی از شناخته شده ترین و معتبرترین روش های تضمین کیفیت در نظام های آموزش عالی است که در بسیاری از کشورهای جهان به منظور ارزشیابی و تضمین کیفیت مؤسسات و برنامه های آموزش عالی استفاده می شود. در همین راستا اعتباربخشی یکی از مدل های ارزشیابی برنامه و بر اساس رویکرد مبتنی بر نظر متخصصان است. با اینکه تاریخچه اعتباربخشی در برخی کشورها مانند آمریکا به حدود ۱۰۰ سال بر می گردد، حرکت جدی به سوی اعتباربخشی در کشور ایران و در دانشگاههای وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از حدود ۱۰ سال پیش آغاز شده است. با توجه به اجرای اعتباربخشی مؤسسه ای، بیمارستانی و برنامه ای در دانشگاههای علوم پزشکی و نقش متخصصین آموزش پزشکی در اجرای بهینه اعتباربخشی و استفاده از آن به عنوان یک ابزار مهم تضمین و ارتقاء کیفیت مؤسسات و برنامه های آموزشی این درس تلاش دارد ضمن آشنا ساختن دانشجویان دکتری آموزش پزشکی با مفاهیم، ساختار و فرایندهای اعتباربخشی، بستری برای کسب تجربه در وضعیت فعلی که اعتباربخشی مؤسسه و برنامه در دانشگاه در دست اجرا است، فراهم آورد. درس یک واحد تئوری و یک واحد عملی است. در همین راستا بخشی از درس به صورت پروژه هایی که باید توسط دانشجو انجام شود دیده شده است.

هدف کلی:

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اعتباربخشی به عنوان یکی از راههای تضمین کیفیت در آموزش عالی و همچنین مفاهیم، ساختار و فرایندهای مرتبط با اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای .

اهداف اختصاصی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

۱. مفهوم کیفیت در نظام آموزش عالی سلامت را توضیح دهد.
۲. مفهوم اعتباربخشی و جایگاه آن در تضمین کیفیت دانشگاهها را بیان کند.
۳. اهمیت اعتباربخشی در ارتقاء کیفیت دانشگاه و برنامه را درک کند.
۴. تفاوت بین اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای را تبیین نماید.
۵. ساختار مرتبط با اجرای اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای در سایر کشورها و ایران را مقایسه کند.
۶. نقش مؤسسات دولتی و غیر دولتی در اجرای اعتباربخشی را تحلیل کند.
۷. فرایند اجرای اعتباربخشی برنامه و مؤسسه ای را توضیح دهد.
۸. به اهمیت استاندارد در تضمین کیفیت و اعتباربخشی پی ببرد.
۹. فرایند استاندارد نویسی و بازنگری آن را توضیح دهد.
۱۰. حیطه های استانداردها در اعتباربخشی مؤسسه و برنامه را بررسی و مقایسه کند.
۱۱. بتواند ضمن مقایسه اعتباربخشی بیمارستان، برنامه و مؤسسه، فرایندهای فعلی را که در دست اجراست نقد نماید.
۱۲. چالش های اعتباربخشی به عنوان یکی از راه های تضمین کیفیت را تبیین نماید.
۱۳. در فرایندهای خودارزیابی و بازدید بیرونی اعتباربخشی برنامه ای و مؤسسه ای مشارکت نماید.

اطلاعات مدرسین:

دکتر نیکو یمانی-استاد گروه آموزش پزشکی

محل دفتر: طبقه سوم مدیریت مطالعات و توسعه آموزشی – اتاق ۳۰۸

e-mail: nikooyamani@gmail.com

ساعات حضور در دفتر برای پاسخگویی به دانشجویان: روزهای شنبه ۱۲-۱۰ و چهارشنبه ۱۲-۱۰

دکتر فریبا جوکار: استادیار گروه آموزش پزشکی

محل دفتر: طبقه سوم مدیریت مطالعات و توسعه آموزشی – اتاق ۳۰۶

e-mail: faribajowkar@gmail.com

مسئولیت های فراگیران:

- حضور به موقع در کلاس
- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- ورود به بستر فعلی اجرای اعتباربخشی مؤسسه ای، بیمارستانی، برنامه ای و اعتباربخشی آموزش مداوم و کسب تجربه.
- انجام پروژه ها و تکالیف مشخص شده حین جلسات
- شرکت در بحث‌های کلاسی
- ارائه مطالب محول شده در طول جلسات: تکالیف، مقالات در زمینه اعتباربخشی

تکالیف:

از آنجا که درس اعتباربخشی، یک درس عملی است، انتظار می رود دانشجویان روی موارد اعتباربخشی در حال اجرا در دانشگاه کار و فعالیت نمایند، شامل اعتباربخشی بیمارستان، اعتباربخشی مؤسسه ای، و اعتباربخشی برنامه ای (یکی از دوره هایی که در شش ماه اخیر اعتباربخشی شده است)، و ضمن نقد اعتباربخشی انجام شده یا در دست انجام، و با مرور متون مرتبط (حداقل دو کشور دارای سابقه در آن اعتباربخشی) نکات مشترک را مقایسه و تحلیل نمایند. این گزارش برای هر نوع اعتباربخشی به صورت مجزا ارائه شود.

فعالیت‌های عملی درس:

- شرکت در یک بازدید اعتباربخشی بیمارستان یا برنامه ای (در صورت امکان)
 - مشارکت در فراهم سازی مستندات، ارزیابی درونی و بازدید دوره MBBS
 - مشاهده و مشارکت در انجام فرااعتباربخشی اعتباربخشی مؤسسه ای
 - بررسی و مشاهده نحوه صدور پیش رأی در اعتباربخشی مؤسسه ای و ارائه گزارش نقادانه در مورد آن
 - بررسی متون و مقایسه استانداردها و فرایند اعتباربخشی مؤسسه ای با حداقل ۲ کشور دیگر.
 - بررسی متون و مقایسه استانداردها و فرایند اعتباربخشی برنامه ای با حداقل ۲ کشور دیگر.
 - بررسی تأثیر اعتباربخشی بر بهبود کیفیت عرصه مورد اعتباربخشی
 - جست و جوی یک مقاله به روز در مورد اعتباربخشی و ارائه آن در کلاس در
- نکته مهم: در بررسی استانداردها به چالش هایی که اعتباربخشی با بروز تغییرات و تحولات آموزش با آن مواجه می شود و تغییراتی که لازم است در استانداردها به موازات آن داده شود توجه کنید و در گزارش خود ذکر کنید.

تقویم درس: دوشنبه ۱۴-۱۶

ردیف	سرفصل مطالب	تاریخ کلاس	نقش دانشجو شماره منابع پیشنهادی برای مطالعه قبل از کلاس	تسهیل گر
۱	معرفی درس، انتظارات درس و دانشجو بیان مفاهیم مقدماتی		کورس پلن	دکتر یمانی /
۲	کیفیت در آموزش عالی (سیر تاریخی، و نحوه ارزشیابی آن)		مقالات	دکتر جوکار
۳	مفاهیم اعتباربخشی (انواع، مزایا، ویژگیها،)		کتاب ارزشیابی برنامه فیتزپاتریک / راهنمای جامع اعتباربخشی	دکتر یمانی
۴	نقش استاندارد در اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای: نحوه تدوین استاندارد		راهنمای جامع اعتباربخشی	دکتر جوکار
۵	گامهای اعتباربخشی و مقایسه فرایند اعتباربخشی در انواع مؤسسه ای و برنامه ای / مرحله خود ارزیابی		راهنمای جامع اعتباربخشی	دکتر یمانی
۶	بررسی نحوه انجام و ارزیابی بیرونی در اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای		راهنمای جامع اعتباربخشی	دکتر یمانی
۷	WFME و فرایند Recognition و چالشهای آن		مقالات	دکتر جوکار
۸	کار عملی: بررسی پروژه فرا اعتباربخشی در ایران و ارائه گزارش نقادانه، مشارکت در انجام آن			خانم صبوری
۹	رأی اعتباربخشی: نگاهی تحلیلی به نحوه صدور رأی اعتباربخشی در اعتباربخشی مؤسسه / برنامه / بیمارستان			دکتر یمانی
۱۰	کار عملی: تحلیل استانداردهای اعتباربخشی مؤسسه ای و مقایسه با استانداردهای دو کشور با سابقه در اعتباربخشی			دکتر جوکار

دکتر جوکار			کار عملی: تحلیل استانداردهای اعتباربخشی برنامه ای و بیمارستانی و مقایسه با سایر کشورها	۱۱
دکتر یمانی			کار عملی: بررسی فرایند اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای و مقایسه با سایر کشورها	۱۲
گروه اساتید و دانشجویان			کار عملی: بررسی تأثیر اعتباربخشی بر کیفیت دانشگاه /برنامه از طریق بررسی متون و مشاهدات میدانی و ارائه گزارش	۱۳

نحوه نمره دهی:

۲ نمره	حضور فعال دانشجوی و ارزشیابی مشارکت دانشجو در خصوص مباحث کلاسی (ارائه مقاله)
۳ نمره	نقد و تحلیل استانداردهای اعتباربخشی مؤسسه ای، بیمارستان، برنامه
۸ نمره	انجام پروژه عملی مشخص شده: مشارکت در اعتباربخشی دوره MBBS و فرا اعتباربخشی، و ارائه گزارش کامل
۷ نمره	آزمون پایان دوره

روش تدریس:

روش تدریس بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت دانشجویان برای هر جلسه کلاسی انتخاب خواهد گردید. تأکید بر مشارکت دانشجویان و شرکت آنان در بحث های کلاسی و بیان تجارب کسب شده است.

با توجه به ماهیت عملی درس انتظار می رود دانشجویان مطالب هر جلسه را قبل از هر کلاس به طور کامل مطالعه کنند. منابع پیشنهادی برای هر جلسه در جدول ارائه درس ذکر شده است. می توانید از منابع پیشنهادی استفاده کنید یا خودتان منابع مناسب را جستجو نمایید. مهم مطالعه کامل قبل از هر جلسه است. جلسات کلاسی به شکل پرسش و پاسخ و بحث کلاسی برگزار خواهد شد.

روش بحث کلاسی، آموزش مبتنی بر مورد و مبتنی بر مسأله عمده روشهای مورد استفاده خواهند بود. همچنین از استراتژیهای مانند نقد استانداردها، نقد فرایندها، و تحلیل مورد استفاده خواهد شد.

سیاست ها، و قوانین درس:

- حضور مرتب، به موقع و بدون غیبت در کلاس درس
- مطالعه مطالب هر جلسه قبل از کلاس
- شرکت در مباحث کلاس و تشریک مساعی در مطالب درسی و علمی
- در صورت غیبت بیش از حد و غیر مجاز نمره درس صفر خواهد بود.
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه در کلاس درس و ...) ضروری است.
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضروری است
- استفاده از مواد خوراکی و نوشیدنی در سر کلاس بلا مانع است.

منابع:

Program Evaluation: Alternative Approaches and Practical Guidelines, Fitzpatrick, James R. Sanders, Blaine R. Worthen

راهنمای جامع اعتباربخشی برنامه های آموزشی در علوم پزشکی، دکتر طاهره چنگیز، دکتر نیکو یمانی، دکتر فریبا جوکار، دکتر محمدرضا صبری، دکتر عظیم میرزازاده، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

۱۴۰۰

سایت های معتبر و مقالات در زمینه اعتباربخشی

پروژه های دانشجویی:

- مشارکت در اعتباربخشی دوره MBBS (خودارزیابی و ارزیابی بیرونی): شرکت در حداقل ۲ جلسه خودارزیابی، تکمیل مستندات، شرکت در بازدید بیرونی و ارائه گزارش

- مشارکت در فرایند فرااعتباربخشی دبیرخانه اعتباربخشی مؤسسه ای و ارائه گزارش

- نقد و تحلیل استانداردها و فرایند اعتباربخشی مؤسسه ای و برنامه ای و مقایسه با حداقل ۲ کشور، با نگاه نقادانه و توجه به تغییرات و تحولات آموزشی در آینده

-